(2) PQ10AFQ

SY BMM MI

Intro to Media Studies

गुण- ७५

तास

वेळ- २.३० तास

- प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे.
- उजवीकडील संख्या गुण दर्शवितात.

प्र.१. भारत देश 'जगातील सगळ्यात बळकट लोकशाहीप्रधान राष्ट्र' म्हणून ओळखला जातो. सर्व भारतीय नागरिकांना भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १९ नुसार अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा हक्क प्रदान करण्यात आला आहे. हा हक्क मूलभूत हक्कांच्या यादीत मोडतो. भारतीय प्रसारमाध्यमांना हा हक्क खऱ्या अर्थाने बजावता येतो आहे का? विविध घटना, उदाहरणांचे दाखले देत हा विषय स्पष्ट करा. (१५)

प्र.२. अ) मिचेल फौकाल्ट यांचा 'सत्ता व अधिकार' हा सिद्धांत विविध उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (८)

ब) प्रचार प्रारूप (प्रोपगँडा) सिद्धांत स्पष्ट करा. (७)

किंवा

प्र.२. क) उपयोगिता आणि संतुष्टीकरण सिद्धांत विस्तृतपणे स्पष्ट करा. (८)

ख) एकसोपान, द्विसोपान आणि बहुसोपान सिद्धांत विस्ताराने स्पष्ट करा. (७)

प्र.३. अ) वर्णभेद म्हणजे काय? देशातील वर्णभेदाच्या गहन समस्येवर भाष्य करा. माध्यमांची या विषयातील जबाबदारी स्पष्ट करा. (८)

प्र.३. ब) माध्यमे आणि स्त्री-शक्ती यावर भाष्य करा. (७)

किंवा

प्र.३. क) आपल्या जीवनातील नवमाध्यमांचे महत्त्व स्पष्ट करा. (८)

ख) माध्यमे आणि जागतिकीकरण विस्ताराने स्पष्ट करा. (७)

PQ10AFQ

प्र.४. अ) राजकीय, आर्थिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, भौगोलिक, वैचारिक आदी. घडामोडी माध्यमांशी कशा संलग्न असतात? एक माध्यम अभ्यासक या नात्याने यावर भाष्य करा. (८)

ब) माध्यमांचे प्रमुख प्रकार कोणते? कोणत्याही तीन माध्यमांचा इतिहास ते सद्य परिस्थिती हा प्रवास स्पष्ट करा. (७)

किंवा

प्र.४ क) माध्यम क्षेत्रातील भाषेचे महत्त्व स्पष्ट करा. (८)

ख) माध्यम क्षेत्रातील धर्म आणि तंत्रज्ञान यांचे महत्त्व स्पष्ट करा. (७)

प्र.५. टीपा लिहा. (कोणत्याही ३)

(१५)

१. चंगळवाद

२. मीडिया आणि डाएसपोरा

३. माध्यम हे मेंदूचे अभ्यंग आहे- मार्शल मॅकलुहन

४. ग्राहकवारातील नवमाध्यमांची भूमिका

५. बौद्धिक मालमत्ता अधिकार आणि नवमाध्यमे

*****